

Hoekje van de Tema Tieker (24)

Johann Vandenhaute

Een artikel in een filatelistisch tijdschrift inspireerde mij om hier mijn tentoonstellingservaring te publiceren, vergeef me dat ik sommige dingen letterlijk overnam die ik eveneens als mening deel.

Thematisch lessen uit Essen

Om de twee jaar, begin mei, zijn er Europese Kampioenschappen voor Thematische Filatelie, een wedstrijd waaraan voornamelijk West-Europese landen meedoen. Mijn verzameling chocolade nam er een eerste maal deel in 2013. Dat jaar had België een mooie delegatie van 8 uiteenlopende inzendingen die nationaal goed gepresteerd hadden en hun verzamelingen in FEPA erkende wedstrijd wilden meten met anderen uit hun klasse. De wedstrijd is verdeeld in acht klassen, gerangschikt naar de volgende thema's: kunst en cultuur, geschiedenis en organisaties, mensen en het leven van alledag, sport en vrije tijd, transport en techniek, geneeskunde en natuurwetenschappen, dieren en planten, en landbouw en huisdieren. In het verleden mocht er per land slechts één inzender in een bepaalde categorie deelnemen, maar dat principe heeft men inmiddels losgelaten, zo ook het idee van prijsgelden dat het eerste jaar een aantrekkelijke lokker was. In 2013 was het voor de Belgische verzamelaars één van de weinige internationale competitieve waar ze konden tentoonstellen, gezien er een paar tentoonstellingen werden geschrapt door de landsbond wegens moeilijke douane procedures voor de wedstrijdcommissaris en ook wegens de veel te hoge kadergelden gevraagd door de organisatoren. In Essen is dit laatste nog goed binnen aanvaardbare marges. En Essen ligt voor de meesten van ons op hoogstens een paar uur rijden en is bovendien ook goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

Naast het kampioenschap is er ook een grote beurs, het is niet alleen bij de handel druk maar ook tussen de kaders. Wie zelf thematisch verzamelt en de ambitie heeft om tentoon te stellen, doet er goed aan om regelmatig tentoonstellingen te bezoeken, zeker wanneer de mogelijkheid er is om verzamelingen van hoog niveau te bekijken. Het bestuderen van goede verzamelingen dragen bij om eens anders naar je eigen collectie te kijken.

De organisatie wordt hoofdzakelijk gedragen door juryleden die in FIP en FEPA tentoonstellingen actief zijn. Niet altijd maar toen wel, werd een workshop georganiseerd voor de inzenders en belangstellende. Jonas Hällström, de voormalige voorzitter van de thematische FIP-commissie, verzorgde een inleiding, waar hij sprak over het filatelistisch materiaal dat in verzamelingen zou te vinden moeten zijn. Hij onderscheidde vier fasen die we allemaal doorlopen hebben. In de eerste categorie zit het eenvoudige materiaal van de beginnende verzamelaar gaande tot de vierde categorie met zeldzaam tot zeer zeldzame en bijzonder materiaal van topkwaliteit dat de groot gouden verzamelingen kenmerkt. Is er een cynisch gevoel dat de absolute top alleen met veel geld te koop is? Misschien wel, filatelistisch materiaal goed is voor 60% van de punten, de resterende 40% kunnen behaald worden met een goed plan, sterke ontwikkeling en inbreng van vernieuwing. Met veel speurwerk naar goed en mooi materiaal, geduld en grondige kennis kan men sowieso al veel bereiken. De keuze van je thema kan het ergens eenvoudiger maken om zeldzamer materiaal aan te schaffen, ook in Essen werd dit de keiharde realiteit. Thema's die beperkt zijn of een beperkt deel tonen worden daarvoor minder beloond, gezien zeldzaam materiaal er niet met hopen beschikbaar is. Sommige juryleden houden daar ergens in het achterhoofd rekening mee, andere jury's zijn zeer categoriek en wijzen erop dat je altijd een ander thema of zeer vernieuwend kijk kan kiezen, zodat je wel over voldoende (zeldzaam) materiaal kan beschikken. Ik herinner me een goedgekozen thema over 'alle dieren die de mens helpen', waardoor heel veel dieren aanbod komen in die verzameling. Het grappigste was het gebruik van uitzonderlijke postzegels met pinguïns die zozeggd de mens doet lachen met hun rare stap. Je moet het maar durven verzinnen.

Het uitstallen van je verzameling toont ook sneller waar je bladen eentonig lijken, kleine foutjes met titels en teksten. Dat filatelistische teksten of mijn verhaal niet op dezelfde manier waren geformatteerd over de hele verzameling.

Een goede score halen heeft vooral te maken met goede keuzes maken. De keuze tussen het aanschaffen van alles wat met je thema te maken heeft of enkel dat materiaal dat je verzameling vooruit helpt. Je kan veel "eenvoudig" materiaal aanschaffen voor 100 euro die je als verzamelaar wel enige voldoening geeft, maar die je competitieve verzameling niet erg veel vooruit helpt. Je kunt ter gepaste tijden die gespaarde honderden euro's opsparen voor materiaal die de mogelijkheid biedt om af en toe filatelistisch uit de band te springen. Ook kiezen tussen materiaal die er op het eerste zicht speciaal en leuk lijkt, maar niet thematisch competitief waardig, en materiaal die thematisch wat bijbrengen. Als je de keuze maakt ooit competitief tentoon te stellen dien je ervoor te zorgen dat je verzameling competitief waardig is.

Jurygesprek

Het bestuderen van andermans verzameling kan zeer inspirerend werken. Je leert van de filatelistische beschrijvingen, zo kunnen andere invalshoeken een nieuw licht werpen op je eigen thema. Je ziet materiaal waarvan je het bestaan niet kende, zodat je er zelf naar op zoek kunt. Het bezoeken van tentoonstellingen brengt je ook in contact met medeverzamelaars en dat kan leiden tot het uitwisselen van gegevens en materiaal. Wie zelf meedoet, kan ook een jurygesprek aangaan. Je hoopt altijd op juryleden die je wel met raad en daad bij staan en niet alleen de slogan "U moet zoeken naar beter materiaal" hanteren. Op je puntenblad wordt internationaal geen opmerkingen genoteerd en zodoende moet je wel de jury aanspreken.

In mijn geval verloor ik 7 punten ten opzichte van mijn laatste nationale deelname in Temse. Dus ik was zeer geprikkeld om hun visie goed te begrijpen. Gelukkig spreken de meeste juryleden een aardig mondje Engels. Het jurygezelschap bestaat meestal uit vele nationaliteiten. Als tentoonsteller weet je ook wel waar de zwakke plekken in je verhaal of materiaal zit, maar ook de sterke en dan ben je benieuwd of deze jury als leken in je thema dat ergens waarnemen.

Mijn chocoladeverzameling, heden 5 kaders groot, is uiteraard een hele uitdaging om gevarieerd materiaal samen te brengen, dat hebben de jury beaamd. Maar zoals hierboven gezegd is dit eerder mijn probleem dan het hunne en zij kunnen moeilijk hun punten aanpassen voor iemand die het zichzelf moeilijk wilt maken. Maar dat is gelukkig juist hetgeen dat ik er zo leuk aan vind om een sterk afgebakend thema uit te werken en te gaan zoeken in alle uithoeken van de thematische filatelie naar bruikbaar materiaal. En ondanks het feit dat je hiervoor geen extra punten krijgt, zal het toch heel soms - internationaal zelden - hier en daar meetellen.

Uit het jurygesprek bleek dat ik mijn plan te simpel had opgemaakt en neigde naar een opsomming. De titels van de secties moeten wat meer vertellen en vooral vertellen hoe ik het onderwerp van de sectie zal uitwerken. Het is een hele gewaarwording dat me dat nooit eerder was opgevallen (en ook de Belgische jury niet, want ik kreeg een hoge score in België). Nochtans heb ik een computerverzameling waar ik deze aandachtspunten wel goed uitwerkt, dus er is toch een soort blindheid die toeslaat als je teveel naar je eigen verzameling kijkt. Het rare is dat het je moet gezegd worden om dit op te merken. Alleen daarvoor zou ik dus deelnemen om van een soort blindheid of eigendunk af te raken. Uiteraard moet je de opmerkingen van de jury soms met een korreltje zout nemen en proberen te begrijpen wat zulke opmerkingen inhouden en ze zeker niet op voorhand verwerpen. Een beetje

2.4 Modern manufacturing
Chocolate factory

Print proofs of advertising stamp or pubs of chocolate factory Galle & Jessen, which are only used in stamp booklets.

Almost every industrialized country has one or more chocolate factories. In Denmark A/S GALLE & JESSEN, established in 1919, produced bitter chocolate and milk chocolate.

Advertising stamp or pub with variety incomplete 'G'.

ik een computerverzameling waar ik deze aandachtspunten wel goed uitwerkt, dus er is toch een soort blindheid die toeslaat als je teveel naar je eigen verzameling kijkt. Het rare is dat het je moet gezegd worden om dit op te merken. Alleen daarvoor zou ik dus deelnemen om van een soort blindheid of eigendunk af te raken. Uiteraard moet je de opmerkingen van de jury soms met een korreltje zout nemen en proberen te begrijpen wat zulke opmerkingen inhouden en ze zeker niet op voorhand verwerpen. Een beetje

sadomasochisme is een thematische verzamelaar niet vreemd, we laten ons graag pijn doen om ons geliefde hobby te laten afbreken door iemand anders; we betalen er zelfs (veel) kadergeld voor. Uiteraard kon een jurylid het niet laten mij aan te raden nog meer zeldzaam materiaal aan te schaffen. Alsof ik dat niet zou willen (laat staan dat ik het kan betalen), en dat er wel van hier tot in Tokio materiaal te vinden is. Maar moest ik dan maar geen ander thema beginnen? Maar alle gekheid op een stokje, de jury pikten ook het heel goede materiaal eruit om aan te geven welke zeldzaamheden ik nog meer moest trachten te vinden. Een hele bemoediging dat het goede materiaal gezien werd.

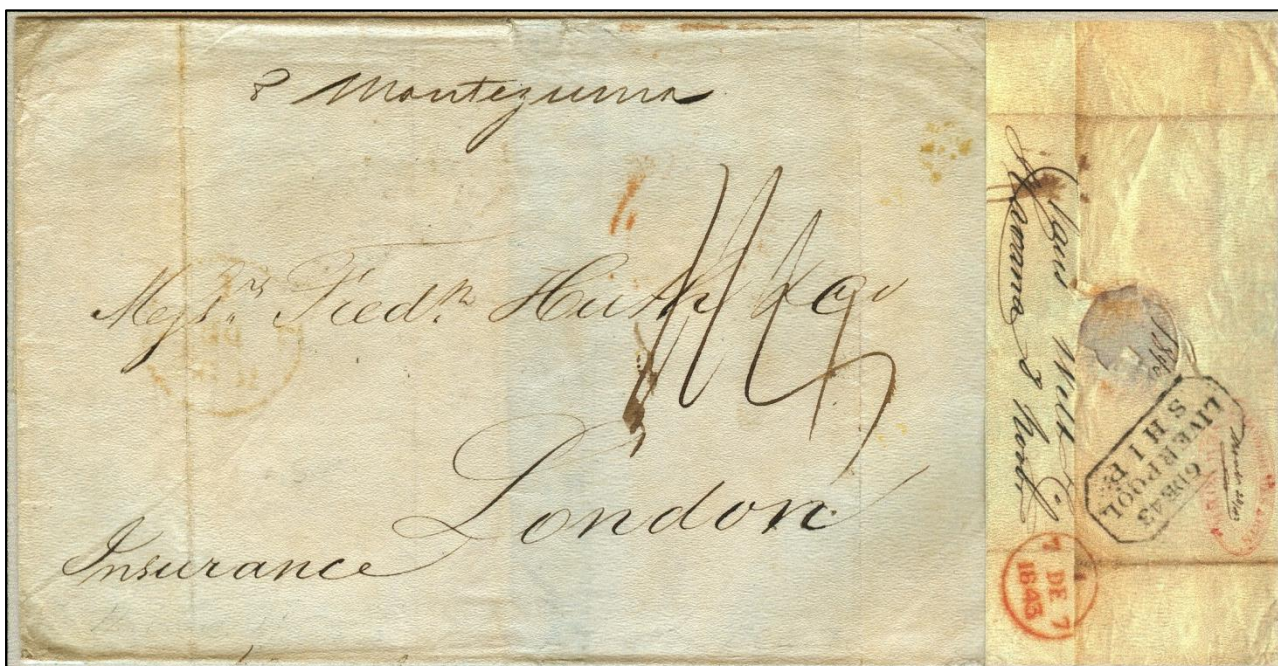

Parijs 'salon du timbre'

Al met al, genoeg bagage met opmerkingen om een nieuwe versie klaar te stomen en een jaar later een gooi te doen naar een hogere bekroning. Zou het lukken om een aantal aandachtspunten weg te werken voor Parijs 'Salon du Timbre' in juni 2014? Het is verwonderlijk als je focust op bepaalde punten hoe veel materiaal je plotseling ziet. Ook als die blindheid weg is hoeveel aanpassingen je dan plots moet doen.

Het moeilijkste deel in mijn verzameling is de geschiedenis van de chocolade vanaf de Azteken tot het een beter gekend product werd. Bijvoorbeeld van

de Azteken keizer Montezuma bestaan bij mijn weten geen postzegels of althans nog niet ontdekt. Ik had toevallig ontdekt dat er wel een postzegel in Chili bestond met een boot die Montezuma heette. 'Niet goed' zei de jury in Essen 'Probeer een brief te vinden die op die boot of een gelijknamige boot is vervoerd'. Ik dacht toen: 'Allemaal goed en wel maar zo eenvoudig is dat allemaal niet te vinden'. Maar een serieuze duik in de internet-zee vertelde me dat er zo'n brieven bestonden en na een nog veel diepere duik (ook in mijn beugel) kon ik er zo één opvissen.

Letter sent from Havanna 8Nov 1843 via New York on 20Nov 1843. Crossing ocean with ship **Montezuma** (named after Aztec Emperor) of the Black Ball Line to Liverpool arrived on 6Dec 1843, thence to London on 7Dec 1843. Port black $\frac{1}{4}$ = 1s 4d; double ship letter rate of 8d = 16d or 1s 4d

Uiteindelijk behaalde ik met 50% aangepaste bladen een fraaie 88% en was het jurygesprek kort maar zeer lovend. Weinig of geen opmerkingen vielen er te noteren, enkel dat ze benieuwd waren of ik op 8 kaders hetzelfde niveau zou kunnen behouden.

Dat verhaal is voor na de nieuwe uitdaging 'Finlandia 2017' genaamd. De aanwinsten zijn veel belovend, maar op de uitwerking heb ik nog geen zicht ... maar schreef ik al niet eerder dat 60% van de punten door het materiaal kan behaald worden? Wel dan is er veel hoop.(82)

X - O - X

Bron: Deze artikelenreeks is een **geactualiseerde heruitgave** van nummer 82 zoals deze werden gepubliceerd in het tijdschrift 'Filatelia' (Strombeek-Bever) door wijlen Florent Coene als leidraad voor de vergaderingen van Ke.The.Fil in de periode 1983 – 1993.